

DE LESSENAAR

In de rubriek 'De lessenaar' vertelt een musicus over het stuk dat op dit moment op zijn of haar lessenaar staat. Waarom studeert hij dit stuk en hoe pakt hij dat aan?

Tekst en beeld Florrie van der Kamp

ER ZIJN GRENZEN AAN STUDEREN:

soms werkt een uurtje slapen beter

Frank Anepool is trompettist. Hij speelt als freelancer in diverse orkesten en ensembles. Elk najaar opnieuw staan de *Messiah* van Handel en het *Weihnachtsoratorium* van Bach met daarin de bekende trompetsolo's op zijn lessenaar. Deze solo's vragen altijd weer een topprestatie, maar hoe studeer je steeds opnieuw stukken die je al van haver tot gort kent?

'Hoofdzaak is natuurlijk dat mijn speelconditie echt goed op peil is, dat is de basis. Daarbij blijven er altijd moeilijke plekjes die ik elke keer weer opnieuw moet bekijken, zoals de echo's in de inleiding van *The Trumpet Shall Sound* uit *The Messiah*. Ik speel op verschillende trompetten (baroktrompet, piccolo, D-trompet, C-trompet), afhankelijk van het orkest en het stuk dat gespeeld wordt. Het is belangrijk om gemakkelijk van instrument te kunnen wisselen, want de ene dag speel je met een barokensemble het *Weihnachtsoratorium* in Harderwijk en de volgende dag de *Messiah* met een modern orkest in Alkmaar. Dus ik studeer door elkaar op al die verschillende instrumenten. Zo train ik mijn flexibiliteit.

Een goede balans vinden tussen voldoende studeren, maar ook weer niet te veel of te dwangmatig vind ik nog steeds een hele kunst. Je kunt altijd blijven studeren, maar soms werkt het beter om een uurtje te gaan slapen of boontjes te plukken in de moestuin. Laatst had ik les van een jazztrompettist en die vroeg mij: 'hoe speel jij in voor een concert?' Ik vertelde wat ik deed. 'O, maar dat is geen inspelen, dat is studeren! Inspelen duurt hooguit 5 of 10 minuten.' Klassieke musici blijven vaak tot vlak voor het concert nog eindeloos studeren, maar jazztrompettisten spelen even in, en laten dan hun instrument gewoon op het podium staan tot het concert begint. Daar leer ik wel weer van.

Er wordt wel gezegd dat trompetspelen een kwestie is van 'bored to death, or scared to death': ofwel je verveelt je dood, of het is doodeng. Daar zit wel wat in, maar daar ben je als trompettist natuurlijk ook wel aan gewend. Vooral in

de *Messiah* moet je soms lang wachten om dan opeens weer out of de blue je solo te spelen. Bij het *Weihnachts* speel je vaker ook in de koordelen mee, dan blijf je meer bezig.

Het is belangrijk om je te realiseren dat de trompetpartij bij deze stukken in dienst staat van de solo van de zanger(s) en de betekenis van de tekst. Het is geen trompetconcert. Bij al die verschillende uitvoeringen vraagt dat steeds weer afstemming met zangers en dirigent. Maar het blijft bijzonder om in je eentje zo'n magistraal stuk te spelen als bijvoorbeeld de *Messiah*-aria *The Trumpet Shall Sound*. De tekst van het voorgaande recitatief luidt: '*Behold, I'll tell you a mystery. We shall NOT all sleep, but we shall all be changed in a moment in the twinkling of an eye, at the last trumpet*'. En dan mag jij: je kunt niet meer terug, en ook al voel je je gesteund door je collega's, je moet het alleen doen. Dat is soms bijna een existentiële ervaring. Intens om mee te maken.

Het is natuurlijk niet altijd zo bijzonder. Soms voelt het ook gewoon als 'werk', maar dat is ook oké. Ik blijf wel altijd zoeken naar uitdagingen: vroeger speelde ik *The Messiah* op piccolotrompet, nu doe ik dat op D-trompet. Het is iets moeilijker omdat je grotere kans hebt om een noot te missen, maar de klank heeft meer nuances en lijkt meer op het geluid van een baroktrompet. Soms speel ik uit het hoofd, dat vraagt ook weer wat extra's. De omstandigheden zorgen ook regelmatig voor 'uitdagingen'. De kerk is ijskoud, er valt iemand om in het koor, of de dirigent neemt onverwacht een onspeelbaar langzaam tempo, het kan van alles zijn. Belangrijk is ook om je voor een concert niet kapot te spelen. Ik probeer me altijd zoveel mogelijk aan te passen aan de wensen van de dirigent, maar soms gaat dat te ver. Een keer was de repetitie zo zwaar en vervelend van sfeer, en de dirigent niet aanspreekbaar, dat we met de trompetgroep gewoon zijn weggelopen. We zijn rustig wat gaan eten en hebben 's avonds prima gespeeld. De grenzen van het studeren bewaken hoort er dus ook bij. «